

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A császári udvarért.

— július 25.

Azt a törvényjavaslatot, melyben a magyar király részére megadja a magyar országgyűlés az udvartartásra szükséges összeget, „ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb udvartartása költségeiről szóló törvény“-nek czimezik.

Hát hiszen a czim mellékes, mert lehetne ennek a törvénynek a czime bármily hizelgő a magyar alkotmányra s Magyarországi állami különállására nézve: a szomorú valóság az a tény, hogy azt a temérdek pénzt ő Felsége nem mint magyar király, hanem mint osztrák császár élvezi.

Nem marad abból minékünk jóformán semmi; ellenben tekintélyes rész jut Bács városának, melynek szállítására, tereinek művész alkotásokkal való díszítésére, a német muza felkarolására kétségtelenül sokat költ az udvar. Az oroszánrészt azonban a családi kisedded vagyon gyarapítására fordul; melyet takarékos családapához méltó buzgalommal növelnek odafenn. Ez már családi politika.

Mikor a magyar jakobinusok összeesküdtek a zsarnoki járom

lerázására, Ferencz császár teljes lelki nyugalommal jegyezte meg:

— No, ha trónusomtól meg kellene is válnom: még mindig én lennék Európának leggazdagabb magánzója.

Hej! de sok vér, de sok köny keserű emléke tapad ahhoz a kis szerzeményhez.

Mert nem mindenkor volt a császároknak ily testhez álló jó parlamentjük, amely oly hűségesen szavazza meg — a legalkotmányosabb formák szigorú megtartásával — az újabb meg újabb milliócskákat. Volt idő, mikor kissé energikusabb eszközökkel kellett élni a kis apró pénzeske összekuporgatására. — S bizony a Habsburgok óriási vagyonán hajótörést szenved a régi közmondás, hogy: „ebül gyűlt szeredék nem száll maradékra“.

Van azonban ebben a leltárban egész törvényes formák közt került jószág is, mikor még divatban volt a jelszó: „Tu felix Austria: nube!“ („Te szerencsés Ausztria, házassodjál!“)

Valamikor jobb partikat csináltak a főhercegek és főhercegnők, kapósabbak voltak a külföldi ud-

varoknál. Most egymásra vannak utalva s csak hébe-korba halljuk egy-egy meglepetésszerű összeállítás híréit, a mint tombol ugyan diadal-mámorában Amor istenasszony, de keveset hoz a konyhára.

S aztán a magyar szálló ige szerint: „a nemes faj szapora“, egyre-másra következnek a magyar trón várományosai a góthai almanach és a népességi statisztika gyönyörűségére. No meg a mi örömeinkre, kik boldogok vagyunk abban a gondolatban, hogy a szegény magyar trón nem fog egyhamar árvaságra jutni.

Hát bizony ő fenségeiknek szükségük van az apanázsra! s ne sajnáljuk tőlük. Vigasztaló gondolat ránk nézve, hogy ha már mi küzdünk, nyomorgunk is, de ő fenségeik legalább anyagi gondoktól menten s a viszonyokhoz mértelen elég türelemmel élnek.

S aztán csupa öröm az is, hogy csak 2 millióval kell most többet adnunk. Lesz az még több is. Amíg egyszer igazán meg nem sokaljuk a milliókat is, őket is.

Benedek János.

Az isten ujjá.

Irta: **Makoldy Margit.**

Gellérthy Kázmér már fél év óta udvarolt a Rácz-leányoknak s még nem tudta, hogy melyiket szereti; a kisebbik, ábrándos, halgatag Gizát, vagy a nagyobbik, szilaj tüzről pattant, csacsogó Erzsit. Végre is úgy találta, hogy mégis Erzsi, az ő élénk temperamentumával több sugarat fog várásolni. Erzsi boldogan mondott igent, mikor Gellérthy Kázmér megkérte a kezét s alig várta, hogy a jegyváltásuk meg legyen és aztán karonfogva járasson deli völgyégyével. Végre eljött a várva várt nap és Erzsi boldogan jelent meg a völgyégyével az egybegyűlt vendégek előtt, kik aggódva vettek körül a menyasszony hugát, Gizát, ki elszédült. A menyasszony is hozzá lépett és kérdezte:

— Mi bajod Gizi?

— Semmi, édesem; csak nagyon fáj a fejem és szédülök. Hiszen tudod, hogy egész nap rosszul éreztem magamat.

— Ez igaz — hagyta helyben a menyasszony s leült völgyégye mellé az asztalhoz.

Mulatozás közben elérkezettnek látták az időt a jegyváltásra. A völgyégy ünnepelesen felállott és a gyűrűt épp fel akarta huzni menyasszonya ujjára, mikor az ünnepelesen esendet megzavarta a menyasszony hugának zokogása. Az apa odalépett zokogó leányához és támogatva dolgozó szobájába vezette, hol leültette s szeretettel elsimitotta leánya bájos arczocskájából azokat az skaratos sranyfürtöket, aztán megszólalt gyengéd apai szeretettel és kérdezte:

— Mi lelt édes gyermekem?

— Fáj a fejem, papa — mondá a leány.

— Nem, fiam, neked más bajod van.

— Nem, nincs semmi bajom! — tiltakozott a leány.

— Miért titkolózol?

— Nem titkolódom én, édes apám!

— Hát akkor mond meg, mi a bajod!

— Nem mondhatom — válaszol a leány zokogva.

— Jól van. Ha nem mondod meg nekem, akkor beküldöm anyádat, mondd meg neki.

— Nem, nem, neki még kevésbé mondhatom meg; mert neki, Erzsinek, meg Gellérthynek nem szabad megtudni soha!

— Hát olyan nagy valami az?

— Olyan, válaszolá a leány, hogy ha mama megtudná, belehalna s ha Erzsi megtudná, boldogtalan lenne. De ha te megígéred papa, hogy halgatni fogsz, neked elmondom. Nem kell sokat beszélnem, cs pán azt kell megvallanom, hogy végtelenül szeretem Gellérthy Kálmánt.

Az apa halothalványan esett vissza székebe. Leánya ijedten ugrott hozzá és rémülve kérdezte:

— Papa, mi lelt?

Az apa végre jobban lett és erőt véve magán, lassan felállott, kétszer-háromszor végigsétált a szobán s hirtelen az ablaknál megállva, kiáltotta:

— Nagy Isten, mit tegyek!? Ha az egyik ujjamat vágom el, az fáj, ha a másikat, akkor az fáj! Kegyetlenül büntetted, de megérdemeltem.

— Te, jó apám? — kérde a leány.

— En, gyermekem, én nagyon megérdemeltem. Hallgass ide! Mikor én fiatal legényember voltam, ismertem egy szőke angyalt, udvaroltam is neki s aztán megkértem a kezét. Nem azért, mert nagyon gazdag volt, de mert igazán szerettem. Egyszer aztán tönkre mentek s szegények lettek.

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjtő-kocsi.

Debreczen vízvezetése és csatornázása.

Irta: **Dr. Burger Péter.**

— Negyedik közlemény. —

— július 25.

A vízszállítás kérdésének megoldását célzó tevékenységét városunknak röviden ismertetni, annak mai állását bemutatni lesz továbbiakban feladatomban.

Debreczen városa távol minden nagyobb folyó vagy álló víztől, melyből szűrők által ezirányú szükségletét fedezhetné, mindenkor talajvizekre volt és van ma is szorulva.

Városunk és vidéke talajának laza vízeresztő volta és kivált a tőlünk keletre elterülő kissé magasabban is fekvő mértőföldekre terjedő homok területek mintegy mesterséges szűrőt képezvén a légköri lecsapódásoknak (eső, hó): alattunk már néhány méterre elég bő talajvizeket találunk. Sok, számos évekig, mindaddig, míg a szűrő terület gyéren lakott és dus növényzetű erdős volt, tehát a talaj nem inficiálódott oly mértékben és a csapadékok is nagyobb területeken bizonyos álló képességgel bírtak, e talajviz elég jól ellátta a lakosság vízszükségletét. De a talajnak a lakosság szaporodása és a kultúra fejlődésével megfelelő csatorna rendszer hián való fokozott szennyvezetése és a csapadék vizeknek a vízszabályozó társulatok árkaiban való gyors és fentartás nélküli levezetésével, azok tisztító árjától megfosztva, e felső talaj vizek csökkenetek, sűrűsödtek, csaknem élvezhetetlenné váltak.

Csak természetes ösztönét követte hát városunk, no meg a szükség is szorította, hogy ahhoz érték utmutatása szerint kutával a mélyebb rétegekre hatolt; ott igyekezték üdőbb, frisebb, bővebb vizet tartalmazó ereket feltárni.

Emez ösztön és szükségesség hozta létre a Zsigmond-féle sikertelen kísérletet ártézi víz szerzésére, melynek mindazonáltal nem kicsinylendő haszna volt mégis talajviszonyaink és földrétegeink feltárása. Ugy, hogy kivált ennek alapján indult meg a mélyebb 40—50 méteres kutak furása.

Ugy hallom, hogy városunkban ma már több százra rug az ily kutak száma, a 40—60 méter közötti vízrétegből, de azt meg tudom, sőt az utóbbi aszályokban minden kut tulajdonos maga is sajnos tapasztalhatta, hogy e kutak vize sem állandó már, sőt nagyon rohamosan kezd minőségében úgy mint mennyiségében hanyatlani.

Igen könnyű kitalálni, hogy ennek is azonosak az okai amaz imént elmondottakkal, a felső talajvizű kutakról, t. i. a felső

földrétegeknek mind mélyebbre ható szennyvezetése, fertőzött volta. A fertőzött romlott talaj és szennyvizekkel azok ártalmának leszivárgása és a tisztító víz ároknak az utóbbi, kivált az ideai aszályban, a Nyírvisz, Belviz és Isten tudná milyen létező és nem létező vizeknek lecsapolása által természetes és mesterséges apasztása folytán.

Csaknem matematikai pontossággal kiszámítható, hogy kivált városunk és közvidékének szennye eme mélyebb vízréteget, mely mai ugynevezett jó ivóvízű kutainkat táplálja is teljesen, megfertőzi és élvezhetlenné teszi néhány évtized alatt; mert semmiképpen sem gondoskodunk szennyvizeink, emberi és állati ürülékeinknek, hulladékainknak, akár ipari vagy mezőgazdasági felhasználása, akár jól öblített csatornahálózaton levezetéséről, ártalmatlanná tételéről.

Sajnos, ki kell e város közönségét ama kényelmes tévhitből ábrándítanom, mintha a mai 50—60 méteres kutaink tiszta, állandóan folyó forrásvizet adnának; mert ezeknek vize is csak kissé mélyebben, kissé nehezebben áthatható kékagyag és televeny-föld rétegek alatt felgyülemelő meglehetősen állott talajviz, mely a légköri lecsapódásokkal a föld színéről magával ragadott szennyek által előbb utóbb teljesen fertőzve lesz.

E kis kitérés után áttérek a vízforrások tárgyalására. I. Uffelmann tanár a rostoki egyetem higiéniai intézetének főnöke mondja, hogy némely vizszükében levő vidékeken ártézi kutakat használnak vízszerezésre.

Ezek oly kutak, melyek következő föltételek mellett furatnak:

Szükséges, hogy felül legyen egy víz nemeresztő réteg és ez alatt egy vagy több vízeresztő réteg, de úgy, hogy az utóbbi rétegek valamely, közeli vagy távoli hegységre vagy havasokra is felnyuljanak, ahol azonban már ama víz nem eresztő réteg ne fedje és hogy alatta ismét, még pedig igen tömör víz nem eresztő réteg húzódjon. Ugy, hogy e két vízhatlan réteg között a vízeresztő rétegen át ama hegyekből felgyülemlik a víz, mely itt nagy nyomás alatt állandó.

Ha már most ama felső vízhatlan réteget megfurjuk, úgy a nagy nyomás alatt álló és magasabb helyről is vezetett víz bizonyára többé-kevésbé erős és magas függésben fog azon keresztül a felszínre emelkedni.

Ezt nevezzük ártézi kutnak, melynek vízszolgáltató képessége többnyire igen nagy, hőfoka azonban a kisebb-nagyobb mélységénél fogva többé-kevésbé magasabb; de minősége kitünő, mert alig tartalmaz káros anyagokat és kivált szerves anyagoktól csaknem teljesen ment.

— Apám, térjünk vissza a vendégek közé, de kérlek, hogy arról, amit mondtam, senkinek se szólj!

— Nem szólok senkinek — mondá megnyugtatólag az apa.

Aztán ismét a vendégek közé ültek.

A vendégek közül aztán valaki felállt és dikcióba fogott. Mikor odaért, hogy a fiatal pár soká, nagyon soká boldogan, szeretetben, egyetértésben éljen úgy az örömannyával, mint az örömapával, — Rácz Béla, az örömapa lefordult a székről. A vendégek köréje gyűltek és orvost hiva, feldörzsölték. Ekkor halk, elhaló, szakgatott hangon megszólalt:

— Hogy... is... mond-tad?... ve-lem... együtt?... Nem... én nem érhetem már meg... a ti... boldog-ságtó-kat... ezen... a földön... hanem majd a másvilágról küldök rátok áldást.

Majd félbeszakítva, fájdalmasan még egy utolsót felhördült:

— És neked is Ritta, a lelkem majd elmondja, hogy súlyosan büntet az isten ujja!

Nekem akkor még éltek a szüleim, kik a lelkemre kötötték, hogy szegény leányt ne vegyek nőül, mert ha ezt teszem, nem ismernek többé fiuknak. Mikor aztán tudtomra adta a leány apja, hogy tönkrement, nem mertem a szívemre hallgatni. Menyasszonyt a kettős csapás lesújtotta s sokáig nagyon súlyos beteg volt. Volt azonban egy hü imádója, aki egyformán szerette szegénységében is s hűségesen kitartott mellette. És meg is áldotta az Isten: az övé lett az imádott leány, ki egy nagybani halála után, mint milliomosnő nyujthatta neki kezét s nemes lelke által megnyert szerelmét. Bennünket megvert az isten. Édes apámat a menyegzőmön szívészélhűtés érte és meghalt. Az édes anyám akkor halt meg, mikor Erzsinek a keresztelője volt és nem érthette meg, hogy unokájában gyönyörködhessek, kit az ő nevére kereszteltünk. Én pedig már-már azt hittem, hogy kikerülök isten büntetését s megkönyörül rajtam. És ime, most akkor büntet, amikor legjobban fáj.

A férfi elhallgatott és mereven nézett maga elé. A leány felhasználta az alkalmat, az apjához fordulva mondta:

Kétségtelenül az ily víz, ha állandóan és bőven folyó árja van, a forrásvizek között is legelső hely illeti, városoknak vízzel való ellátásánál, vízvezetékek készítésénél; mert ennek tiszta és fertőzötlen voltában beláthatatlan időnkig bizhatunk, de az is természetes, hogy a vízforrások feltárása és meritése kissé költséges.

Nálunk pedig Debreczenben, hol ily vízre teget feltárunk sikerült, ez annál költségesebb, mert lajtós, hullámos fekvésénél fogva, meglehetősen magasságban kell a víztartályokat elhelyeznünk, melyekből a vizet elosztjuk.

Ugyanis városunk legmélyebben fekvő részén a Köntös gátnál és a fűtőháznál akadtak rá első sorban ily mély furású ártézi vizre, melyhez pedig csaknem 10—15 méter emelkedést mutat városunk földszíne, keleti és éjszaki irányban.

Az itt feltárt vízréteg valamennyi szak tekintély, sőt az országos vízrajzi osztály véleménye szerint is oly nagy kiterjedésű és bővizű folyó vizárat képez, mely a Duna és Tisza vízválasztóján innen fekvő minden valószínűség szerint, a keleti Kárpátok, a mármarosai havasokból folyton és elég bőven táplálkozva, eléggé korlátolt lefolyással ömlik valahol délen a Tisza medrébe, vagyis egyenesen a tengerbe, itt a kis alföld alatt óriási kiterjedésű medencét képezve, a hol is a víz széles hajlással déli irányt vesz.

Ezt tudva, mi sem állván utjában az ez irányú kutatás és előmunkálatoknak, néhány év előtt 1897-ben megfuratta városunk a két próba kutat, — melyeken próba szivattyuzásokat eszközöltetett az országos közegészségügyi mérnöki osztály. — E próbafurások és szivattyuzások eredményével, s ezek alapján a létesítendő vízmű vázlatával számolt be Farkas Kálmán műszaki tanácsos 1895—1900 „A város tekintetes tanácsának Debreczenben” címzett átiratában.

Mielőtt azonban azt egész terjedelmében közölném, néhány igen fontos általános elvet kell tisztáznom, melyeknek ismerete a vízvezetési és csatornázási tervzet megismeréséhez föltétlenül szükséges.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Iskolai értesítők.

A debreczeni Kegyes-Tanítórendi róm. kath. főgymnázium Értesítője az 1903/904. tanévről. — Közzéteszi Varadi Károly igazgató.

A 101 oldalra terjedő, esinos kiállítású Értesítő első cikke Nagyvárad egyházmegye ujonnan kinevezett püspökének, hazafias érzelmektől közismert főpapjának — Szmrecsányi Pál dr.-nak van szentelve.

A II-dik cikkben az intézet derék, agilis igazgatója közli a Kagyes-Tanítórend most épült új intézet helyiségének alaprajzát, a termék méreteit, felszerelését stb. Az egész épület 278,744 koronába került, az építő-vállalkozó Stégmüller Árpád volt.

A III-dik cikk hozza a miniszterileg is jóváhagyott segélyző egyesület alapszabályait.

Beszámol aztán az Értesítő az 1903/4. tanév minden legkisebb mozzanatáról.

Az önképző-kör serényen működött, amennyiben 38 szavalati, 4 monolog és 10 értekezési előadás volt. Az önképző-kör valamennyi hazafias, nemzeti ünnepet megtartotta. A torna-sportot és műéneket, zenét szintén szépen kultiválta az intézet.

Az intézet 27 ösztöndíjat osztott ki jeles és az arra érdemes tanulóknak közt.

A tanári kar állott 17 rendes és öt hittanárból, azonkívül a nem kötelező tárgyakat 4 tanár tanította.

Hozza még az Értesítő a gymnázium részletes tantervét, az írásbeli dolgozatok czimeit, a vita-gyorsírászat anyagát, a tanulók névsorát, statisztikai kimutatását és tudnivalókat a jövő tanévet illetőleg, valamint a felszerelések teljes jegyzékét.

Az első osztály párhuzamos volt. Tanácsos, hogy legalább a 4 alsó osztály párhuzamosítottassék, hogy megszűnjék a minden évben megújuló abbéli kalamitás, hogy tanuló kiszorul a gimnáziumból.

A 8 osztályban bevolt írva 370 tanuló. A két első osztályban volt 99 — a VIII. ban 21 tanuló.

A tanév végén maradt 341 rendes és 5 magán tanuló.

Egész tandíjmentes volt 29 az első felévben, 39 a II. felévben. Vallás szerint volt r. kath. 205, gör. kath. 12, ev. ref. 37, ág. ev. 1, gör. kel. 2, izr. 89.

A tarczét elérte 249, javító vizsgára megy 30, osztályt 49.

Eretnegire jelentkezett 17 tanuló. Az érettségi vizsgálat eredményét az Értesítő nem hozza, mivel az Értesítő a szóbeli érettségi vizsgálat megtartása előtt jelent meg.

Amennyiben valamely iskola tárgyi-igazosan kidolgozott Értesítője hü tükre az illető iskolában uralgó szellemének: jó lélekkel ismételteljük azt, amit már annyiszor koncedálhatunk, hogy t. i. a mi Kegyes-Tanítorendi főgymnáziumunk minden ízében, minden tekintetben hazafias és kulturmissziót teljesítő intézet. A nevelés-oktatás kitűnő; a kegyesrendi tanárok nemcsak tanítanak, hanem nevelnek is.

Kuti.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága holnap, 26-án délután 5 óra or az egyháztanácsteremben ülést tart, melyet a bizottság elnöke, Vecsey Imre főjegyző vezet.

Presbiteri gyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriumának tegnapi hirtetett gyűlése elmaradt, mivel csak 40 tag jelent meg (az egyházi törvény a tagok számának két harmadrészenek, 46-nak megjelenését írja elő). Szerdán 27-én, délután 5 órakor tartják meg az elmaradt ülést, mikor is a megjelent tagok többsége dönt. A tárgyszorozat már közölt 19 pontjához az alábbi 4 tárgyat csatolták: a fels. leányisk. igazgatótanácsának 1113/1904 F. sz. végzése Basa Balint h.-bagosi volt lelkész 2000 K. nagymánya tárgyában. A fels. leányisk. igazgatótanácsának 1118/1904 F. sz. végzése, melyben az 1904/5-ik iskolai évi költségvetést beterjeszti. Esperes ur megküldötte a tanárképzőre tett 50000 frtos alapítványra 554 sz. a. kelt végzés ellen intézett felelőbbsézt másolatban. Jánosi Zoltán lelkész bejelenti, hogy hat hétre eltávozik.

Az új törvényhatósági közutak.

— július 25.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlésen tárgyalta az állandó választmány javaslatát a kiépítendő közutakra lézve. A közgyűlésen Rásó Gyula alispán elnökölt a főispán távollétében.

A kereskedelmi miniszter leirata folytán az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-cz. alapján az 1904—1909. években Hajdúvármegyében kiépítendő mintegy 190 kilométer közútból 1904. évben 20, 1905-ben 60 kilométer ut kiépítését határozták el. A kiépítési sorrendet a közgyűlés a következőleg állapította meg:

I. A folyó 1904-ik évben kiépítetnek:

1. A Hajduszoboszló hajduszováti tör-

vényhatósági ut a 2829 km.-től a 10208 km.-ig 7379 km. hosszban, s ezenkívül a vasuti átjárótól a községen át a hajduszoboszlói vasuti hozzájáró utig terjedő utirészt 1125 km. hosszban, vagyis együtt a kettő 8503 km. hosszban.

2. A hajdúhadházi tiszapolgári törvényhatósági ut □ km.-től a 6224 km.-ig és a 12800 km.-től a 15500 km.-ig összesen 9524 km. hosszban és a hajdúhadházi 750 km. hosszúságú vasuti feljáró.

3. A tiszafüred—ujfehértói törvényhatósági utba és 1903 km. hosszúságú egykei vasuti feljáró.

Az utak kiépítési költségeire kilométerként 20.000 koronát véve számításba — az 1904. évben kiépítésre kerülő összesen 20681 km. ut kiépítési költségei fedezésére a törvényhatóság a beruházási kölcsönből 400.000 korona államsegélyt kér.

II. Az 1905. évben kiépítetnek:

1. A hajdúhadház—tiszapolgári törvényhatósági ut a 15500 km.-től a 23 km.-ig 75 kilométer hosszban.

2. A debreczen—budapesti törvényhatóság ut a 21165 km.-től a 38330 km.-ig és a 39139 km.-től a 42330 km.-ig összesen 21346 km. hosszúságban.

3. A debreczen—egri törvényhatósági ut a 14825 km.-től a 25200 km.-ig 10375 km. hosszúságban.

4. A debreczen—sámson—nyiradonyi törvényhatósági ut a 9471 km.-től a 18 km.-ig, 8529 km. hosszúságban.

5. A debreczen—békési utnak a 19 km.-től a 20500 km.-ig és a 33293 km.-től a 34406 km.-ig terjedő szakaszai összesen 2618 km. hosszban.

6. A tiszafüred—ujfehértói utnak a 14276 km.-től a 27276 km.-ig terjedő szakasza 13 km. hosszban.

7. A nagyvárad—budapesti törvényhatósági utnak a 21900 km.-től a 23130 km.-ig terjedő szakasza 1230 km. hosszban.

8. A téglási és vámospércsi vasuti hozzájáró utak 110, illetve 104 km. együtt 214 km. hosszban.

Az utak kiépítési költségeit kilométerenként 20.000 koronában állapítja meg a törvényhatóság és minthogy a vármegye utalpjának évenkénti összes bevételeiből az állandó kiadásokat levonva, az 1901/1903. években új utak és hidak építésére kiadott összeg és az évi pénztámaradványok évi átlaga 61,331 korona 12 fillér, mely összegből levonásba hozva a vármegye területén foglalkozó 38,000 mezőgazdasági munkásnak a folyó inséges gazdasági év után a vármegye minden részében keresetforrás nyitására az 1906—1908. években kiépítendő utak földmunkájának elkészítésére az 1905. évre előirányzott 30,000 koronát, a vármegyének új utak építésére rendelkezésére csak 31,331 korona marad, minélfogva vármegyénk az 1903. évben kiépítés alá kerülő 66,733 kilométer hosszúságú ut kiépítéséhez szükséges költségek fedezésére az állami beruházási kölcsönből 1,290,000 korona államsegélyt kér.

Az 1906 ik évben kiépítetnek a következő törvényhatósági utak:

a) A tiszafüred—ujfehértói törvényhatósági utnak Hajdúszörmény és Ujfehértó közötti 0—11885 km. szakasza 11885 km. hosszban.

b) A debreczen—békési törvényhatósági utnak még akkor kiépítetlenül maradt része 17621 km. hosszban.

c) A hajdúhadház—tiszapolgári törvényhatósági ut még akkor kiépítetlenül maradt utolsó szakasza 17620 km. hosszban.

d) A debreczen—egri törvényhatósági utnak a Tisza-Csege—Ároktői rév átjárójától a Cserepes-puszta felé vezető 10 km. hosszúságú szakasza.

Az 1907-ik évben kiépítetnek:

a) A debreczen—egri törvényhatósági utnak Balmazújvárostól a Cserepes-puszta felé eső szakaszából 10 km.

b) A Debreczen—budapesti utnak a püspökladány—náduvári ut kiágazásától a Szent-Agota csárdáig eső 8985 km. szakasza.

c) A náduvár—püspökladányi törvényhatósági ut 9457 km. hosszban.

d) A tiszafüred—ujfehértói utnak Egyek község határában eső szakasza 3884 km. hosszban.

e) A nagyvárad—budapesti utnak Földes és Püspökladány községek határában eső része 13046 km. hosszban. Ez azonban csak az esetben, ha ennek az utnak a Bihar vármegye Báránd községen és annak határában át vonuló szakasza is kiépítettik.

Az 1904. évben kiépítetnek:

a) A nagykovács—tiszapolgári törvényhatósági utnak Hajdúnánástól Tiszapolgár felé eső szakasza 13959 km. hosszban.

b) A debreczen—egri törvényhatósági utnak az előbbi években még ki nem épített szakasza 11350 km. hosszban.

c) A tiszafüred—ujfehértói törvényhatósági utnak az előbbi években még ki nem épített, Balmazújvárostól Tiszafüred felé eső szakasza 10601 km. hosszban tehát:

az 1906. évben kiépítendő lesz	57 126 km,
az 1907. " " " "	45 022 " "
az 1908. " " " "	35 910 " "
vagyis a három utolsó év alatt összesen	138 098 km.

Az építés költsége, minthogy az utolsó három évben a kiépítendő utak 30 százalékkal kisebb forgalmuak és így ezeken költség kimelés tekintetéből a kőburkolás 3 m. szélességben építhető, kilométerenként 18,000 koronában állapítatik meg. Erre 240,000 korona államsegélyt kérnek.

Végül elrendeli a törvényhatósági bizottság, hogy az 1904 évre 11.500 □ m. alapkő, 7600 m³ kavics és 900 m³ kőzetkő, összesen 20.000 m³ kőanyag.

Az 1905 évre pedig 54.600 m³ alapkő 22.700 m³ kavics, 2700 m³ kőzetkő, összesen mintegy 60.000 m³ kőanyagnak nyilvános zártajánlati verseny tárgyalás mellett leendő beszerzése iránt a vármegye alispánja késedelem nélkül intézkedik.

A rendkívüli közgyűlést rendkívüli közigazgatási bizottsági ülés köv. tte, melyen az alispánnak megadták a felhatalmazást a zártajánlati verseny kiírására.

NAPI HIREK.

— **Erdey Ferencz halála.** Az egész városban szinte mély részvétet keltett az a lesújtó hír, hogy Erdey Ferencz városi törvényhatósági bizottsági tag, a debreczeni polgárság egyik legrokonszenvesebb és legtiszteltebb egyéne, szombat éjjel 62 éves korában meghalt. Az elhunyt pártunknak, a debreczeni függetlenségi pártnak egyik vezérémbere volt. Törhetetlenül ragaszkodott a függetlenségi eszméhez és mint a Miklós-utcai kerület elnöke, utolsó perczéig önzetlen lelkesedéssel és példás buzgalommal szolgálta pártunk magasztos eszméit. Az ev. ref. egyház is egyik bizottsági tagját vesztette el benne. Nagyszámu család állja körül ravatalát. Temetése ma délután 3 órakor megy végbe a Miklós-utca 37-ik szám u

Törlesztéses és egyéb kölcsönök Hartstein Kálmán Debreczen.
a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl ki jelzőlog kölcsön irodája Piac-utca 83. szám.

gyászháztól, amelyen a debreczeni függetlenségi párt és a Függetlenségi kör is méltó módon adnak gyászuknak és részvétüknek kifejezést. A gyászjelentés így szól:

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk, felejthetetlen jó férjem, após, nevelő apa, szerető testvér, nagybácsi, sógor, nász és áldott jó emlékü rokon néhai polgár Erdéy Ferenc városi, és ev. ref. egyházi bizottsági tagnak f. hó 23-án éjjel 12 órakor, életének 62-ik, boldog házasságának 39-ik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 25-én d. u. 3 órakor fognak Miklós-utca 37-ik számú házuktól az ev. ref. egyház szertartása szerint, a kistemplomában tartandó gyászszertartás után, a Varad-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmérőseinket, az elhunytak jó barátait és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1904 július hó 24. Bánatos neje: öz. pol. Erdéy Ferencné Kecskés Mária. Veje: pol. Ménes István nejevel Kecskés Eszterrel és gyermekeik. Nevelt fia: polg. Bihary Mihály nejevel Kiss Erzsébettel és gyermekeik. Testvére: polg. Erdéy Péter nejevel Tóth Máriaival és gyermekeik. Nagynénje: öz. polgár Bihari Mihályné Kecskés Zsuzsánna és gyermekei. Nénjének testvérei: Kecskés Erzsébet, polg. Kecskés János nejevel Szendrői Sárival és gyermekeik. Polgár Faragó Mihály. Nászasszonya: öz. polg. Ménes Andrásné Balogh Zsuzsánna és gyermekei.

— **A katona beszállásolás megváltása.** Debreczen polgárságára súlyos teherként nehezedik a katona beszállásolás. Gyakorlatok alkalmával a városban átvonuló katonákat a polgárság házáinál szállásolják el, aminek bizony senki sem örül valami nagyon. A tanács már a múlt évben gondolt arra, hogy a polgárságot egyszer és mindenkorra megszabadítsa a katona beszállásolás terhétől. Meg is bízta a főmérnököt, dolgozzon ki javaslatot, hogyan, milyen módon lehetne a polgárságot a katona beszállásolástól megkímélni. A tanács ma tartott ülésén újból megszürgette a főmérnököt, hogy erre vonatkozó jelentését mielőbb terjessze a tanács elé.

— **Áthelyezés a honvédséghez.** Steinacker Aurél cs. és kir. 39. gyalogezredbeli főhadnagy a m. kir. honvéd gyalogság tényleges állományába helyeztetett át.

— **Eljegyzés.** Ujbázy Andor m. kir. honv. hadnagy a debreczeni 3. honv. gy. ezredben eljegyezte Abafy Erzsikét, Abafy János gyulai középiskolai igazgató bájós leányát.

— **Nagy tűz a Hortobágyon.** A hortobágyi pusztának tegnap délután szokatlanul érdekes látványossága volt. A hortobágyi csárda mögött óriási lángnyelvek emelkedtek a magasba. — Szomorú eset okozta a látványosságot. A csárda bérlőjének és az aratóknak nagy kárt okozott a tegnapi tüzvész. Az asztagba rakott buza az aratók részénél kigyuladt és a tűz elhamvasztotta az aratók rész buzáját, valamint Szikszay bérlő buzájának nagy részét is. Mintegy 400 asztag buza égett el, nagy nyomorba döntve a részes aratókat, kiknek téli eleségük pusztult el. A tűz gondatlanságból keletkezett, az asztagok mellett pihentek többen és pipáztak. Az egyik pipából kipattant egy szikra és a száraz termés attól fogott tüzet.

— **Nyilatkozat.** Dr. Jászi Viktor, a debreczeni jogakadémia kiváló tanárának

alábbi nyilatkozata jelent meg „Az Ujság” tegnapi számában:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

„Az Ujság” közlése szerint a civillista vitában Kammerer ur engem is idézvé, legyen szabad két megjegyzést tennem. Egyik, hogy én Kmetty tankönyvről három éve írt bírálatomban fejtem ki vele szemben, hogy a külön udvartartást az 1867. XII. t. cz. nem rendeli el és e törvényhely nem zárja ki a mostani egy udvartartást. Eppen ezen ülésben mondotta Apponyi is, hogy tételiesen nem rendeltetkel külön udvartartást. A másik szubjektív megjegyzésem nem vonatkozik azon közbeszólásokra, melyekből kiderül, hogy az illetők nem ismernek. Tankönyvet vagy puskát nem irtam és így nem kívánhatom azokat, kik közjogi irodalmunkat csak második alapvizsgájuk utáni borús emlékeikből ismerik, hogy engem is ismerjenek. De egy Hellebronth nevű képviselő azt kiáltotta közbe:

— Valami osztrák megfizetett szolgálhat!

Erre volna kérdésem tisztelt szerkesztő urhoz, mint régi parlamenti emberhez:

— Mi a parlamentáris neve annak az eljárásnak, ha valaki tisztán tudományos jellegű, évekkal ezelőtt kifejtett vélemény miatt a parlamentben, tehát az immunitás védelme alatt valaki sért és becsmérlő kifejezésekkel illet? Ezt a szót kérdem öntől és Hellebronth urhoz vágom.

Mély tisztelettel

1904. július 23.

Dr. Jászi Viktor,
jogakadémiai tanár.

— **Nyugdíjazások az államvasutaknál.** A magyar államvasutak igazgatósága a szolgálati szabályzat 59. paragrafusa 1. szakasza értelmében több főtisztviselőjét nyugdíjazta, illetőleg mondott föl nekik ez év október 1-ére. A nyugdíjazottak közt van a debreczeni üzletvezetőségnek is három érdemes, derék tagja: Dénes Adolf, Balogh József és Görög József.

— **Díjlövészet.** Tegnap a polgári lövészet díjat nyertek: Legjobb szegélylövessel Szabó Sándor 10 koronát. Legjobb mély lövéssel Stegmüller Árpád 4 koronát. Legtöbb körrel Fürst Ödön 2 koronát. Junior díjat nyert legtöbb körrel Torma Lajos 2 koronát.

— **Hadkötelesek figyelmébe.** A honvédelmi miniszternek folyó évi július hó 17-én kelt 39,271. számú leirata szerint az 1904. évben besorozott újonczok ideiglenes beosztása eszközöltetvén, a véd. utasítás I-ső rész 125 § a 4. pontja alapján közhírré tétetik, hogy a hadseregbeli újonczok ideiglenes zárszáma 217/I a honvédségi újonczok ideiglenes zárszáma 286/I. A 286/I. sorszámom felül levő összesen 104 főnyi újoncz fölös ezéma maradván, a póttartalékba jutott; ezen póttartalékok beosztása a hadsereg vagy a honvédséghez csak a végleges számbavétel alkalmával fog történni és hogy az újonczjuttalában addig netalan beálló hiány a sorszámok rende szerint legközelebb következő fölös számnak áthelyezése által fog fedeztetni.

— **Művészet.** Ezt a jelzõt kell adnunk annak a gyönyörű összeállított csoport képnek, melyet ma alkalmunk volt Letzter József műtermében látnunk. A m. kir. gazdasági intézet végzett növendékei és tanári karából csoportosított másfél méteres kép összeállításában annyi az izlés és művészet, a képek világítása és kidolgozása oly tökéletes, hogy meglepi a szemlélőt. Letzter József ezzel a képpel újabb bizonyítékát adta annak, hogy szakmájában művész ember. A kép ma délutántól néhány napig közszemlére lesz kitéve a Piac-utca 44. szám alatt lévő műterem kapu bejáratjánál lévő kirakatban és ajánljuk megtekintésére azoknak, kiket a szép érdekel.

— **Dr. Kenézy Gyula,** a debreceni m. kir. állami gyermekmenhely igazgató főorvosa e hó 22-én Hajdúszoboszlón vizsgálatot tartott több tápanyánál, hogy a kiadott gyermekek a kellő gondozásban és ápolásban részesülnek-e? Az előjáróság figyelmét felhívta ezen, az elhagyatott gyermekek védelmét czélul kitűző nemes intézmény felkarolására, mert Hajdúszoboszló városa egyik telephelyül jelöltetvén ki, mintegy 600 elhagyatott gyermek fog ott elhelyezést nyerni.

— **Orvosi megbízások.** A belügyminiszter az állami gyermekmenhelyeken az orvosi teendőik ellátásával a következőket bízta meg: dr. Balkányi Edét (Debreczen, I—II. kerület), dr. Szentpály Béait (Debreczen, III—IV. kerület), dr. Varga Emilt (Debreczen, V—VI. kerület). A hajdúszoboszlói menedékhely orvosi teendőivel dr. Téchy Józsefet, a nyiregyházi menhely teendőivel dr. Konthy Gyulát, a bősziörmenyiével dr. Pápay Kálmánt. Megbízást nyertek még dr. Gedeon János a kabai és dr. Barényi Pál a balmazújvárosi gyermekmenhelyeket illetőleg.

— **Véres párbaj.** Élesdről jelenti levelezőnk: Véres kimenetelű párbajt vívott itt két ügyvéd: Hajdu Béla dr. és Földes Béla dr., akik a járásbiróság előtt egy tárgyalás alkalmával szólalkoztak össze, úgy, hogy az ügy lovagias elintézése vált szükségessé. Hajdu Béla dr. segédei: Csapó Zoltán és Medzihradzky Miksa, orvosa: Erdős Adolf dr., ellenfelének megbízottai: Beöthy Dávid és Jakabfy Jenő voltak, orvosa pedig Weisz Jakab dr. A viadalon Hajdu Béla dr. homlokán 3 centiméter hosszú vágást kapott. A felek nem békültek ki.

— **Elmaradt ülés.** A világitási bizottságot szombat délutánra ülésre hívták egybe. A gyűlést azonban nem lehetett megtartani, mert a hivatalos személyeken kívül a bizottságnak csak egy tagja jelent meg. Az ülést legközelebb ismét egybehívják.

— **Gyógyszerész kisasszony.** Brüll Zsigmond debreczeni fakereskedő leánya: Gizella, miután az idén sikerrel tette le a vizsgát a kollégium VI. gimnáziumi osztályából, a gyógyszerészi pályára lépett és egyik tokaji gyógyszerertárban mint gyógyszerészgyakornok lépett alkalmazásba. A rokonszenves fiatal hölgynek szerencsét kívánunk modern életpályájához.

— **Szünnék az állatjárványok.** A város egész területén pusztított a száj- és körömfájás. A káros betegség most már szünnőfélben van, valamint szünnik a sertésvész is, mely a IV. körzetben lépett fel.

— **Új postaügynökség.** A szomszédos szabolcsvármegyei Petneháza községben „Petneháza” elnevezéssel 1904 évi augusztus hó 1-én a postaügynökség meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe. A postaügynökség postai összeköttetését a Petneházáról Karászra és vissza naponként közlekedő gyalog küldönccel járattal fogja kapni. A postaügynökség kezbesítési kerületébe Petneháza és Laskad községeket, Csengő, Czigány, Farkas, Frenkel, Faló, Godolya, Groszmann, Grósz, Jármy, Király, Szegedi, Szennyes, Vay tanyákat és Iklód pusztát osztotta be. Ezen helyek utolsó postája Karász. A postaügynökség ellenőrző hivatala Karász.

— **Hol áruljanak a cipészek?** A cipészek azzal a kérdéssel fordultak a tanácshoz, engedje meg nekik, hogy országos vásárok alkalmával a Széchenyi-utcai vásártéren árulhassanak. A tanács a cipészek kérelmét elutasította azzal az indoko-

lással, hogy a város annak dején az ipar-
testület és szakegyletek meghallgatásával
megállapította az árulohelyeket, tehát most
újából azt nem változtathatja meg, mert ez
esetben megzavarná az egész vásár rend-
tartását.

— **Tűzoltás és vízhiány.** A
debreczeni tűzoltóság *Publig* Ernő helyet-
tes főparancsnok vezetése alatt nagy gya-
korlatot tartott. — Ebből az alkalomból
megvizsgálták a tűzvész esetére rendel-
kezésre álló kutakat is és arra a meg-
döbbentő eredményre jutottak, hogy *nincs*
elegendő víz. A rendkívüli szárazság
folytán kiapadtak a kutak. A Kossuth-
utcai templom előtt levő tűzoltói czellra
furt kútból *teljesen kiapadt a víz.* A
többi kúvakban is csak alig van már.

— **Csavargó nők.** Talán az egész
országban sincs egyetlen város, melyet
annyira elárasztottak volna a csavargók,
mint Debreczen. Egész csapat azoknak a
csavargóknak a száma, kiket — debrecze-
niek lévén, — eltolonozolni, sajnos, nem
lehet. De még több a bevándorolt csavargók
s különösen a női csavargók száma. Min-
dennapra jut 1-2 hölgy, ki Debreczent
kénytelen elhagyni. — Sipos Zsófia a
Pavillon lakánya közelében csavargott,
miért is a rendőr bekísérte a központra, hol
kiderült, hogy Sipos Zsófiát csavargásért
már többször eltolonozták, sőt a város
területéről ki is tiltotta a rendőrség. Tiltott
visszatérésért becsukják. — Hajdu Juliánát
a Nyugoti-utczán találta a rendőr s mivel
a csavargásról jól ismerik, bekísérte.
Hazatolonozolják és a kitalást megisméltik.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatá-
sunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási
osztályánál a következő halálozások jelen-
tek: Kovács Katalin ev. ref. 1 hó-
napos, Erdős Zsófia ev. ref. 14 napos, Tóth
József ev. ref. 17 hónapos.

— **Talált tárgyak.** A város egyik
kevésbé népes utcáján egy pénztárczát
pénzzel, kabátot, kalapot és néhány apró-
bb tárgyat találtak. A mult héten egy
előszoba kulcs került a rendőrségre. —
Mindezeket a tárgyakat igazolt tulajdo-
nosa a bűnügyi osztálynál átveheti.

— **Ünneprontók.** Ez az állandó hétfő
rovat most sem üres. Minden vasárnap
egész csapat verekedés, botrányos részegség
s több efféle történik. Ime néhány: Balogh
András napszámos a Hadházi utcán levő
Vas-féle vendéglőben mulatott. Ugyanott
ittak hárman a Kaszás fivérek is. Ivás köz-
ben előbb összebarátkoztak, egy asztalhoz
ültek, együtt mulattak, aztán meg úgy ösz-
szeveszték, hogy csak bevert fejek és fel-
dagadt arcok árán jött létrerendőri beavat-
kozással a béke. — A Csapó-utczán Böször-
ményi Mihály napszámos rögtönzött részeg
állapotban egy kis zajos utcai jelenetet nép-
csődülettel egybekötve. A nézők között vé-
letlenül rendőr is volt, ki nem volt hajlandó
szó nélkül hallgatni a szép előadást s a
nézők nagy sajnálatára a főszereplő Böször-
ményit bekísérte. — Van aztán az utcai
részek szép sorozatában nő is. — Agárdi
Erzsébet foglalkozás nélküli hölgy részegen
az éjjel a Bika kávéház előtt garzdálko-
dott. Szidta a kávéház előtt ülőket, különö-
sen pedig a hölgyeket. E mellett káromko-
dott úgy, mint egy zupás őrmester ujoncz-
tanításkor. A vége az lett, hogy bekísérték
a központra, hol alaposan elhu zák a nótáját,
mert hasonló dolog miatt már Debreczen az
erényes hölgynek záros terület. — Kállai
József napszámos az Árpád-terén vendég-
szerepelt. Jökedvében összeakadt a rendőrrel,
ki többször is hasztalanul figyelmeztette.
Bevitték. — A kistemplom előtt holtrészegen
feküdt Géresi János napszámos; hordágyon
vitték a központra. — Rendőri jelentések

szerint ötször ennyi botrányos részegség
volt a tegnapi napon.

— **Az alkohol áldozata.** Tegnap
reggel a Kigyó-u. 11 sz. ház előtt az árok
partján férfi holttestet találtak, kiről Bal-
kányi Emil dr. megállapította, hogy az
illető 60 év körüli és szívszélhűdésben
még éjjel 2 óra körül halt meg. A szív-
szélhűdést az alkohol tulságo élvezete
okozta. A nyomozás kiderítette, hogy a
holttest Hegedüs Sándor napszámos *ullája.*

— **Eihunyt nyugalmazott törvény-
széki bíró.** Hajdudorogon a mult szomban
helyezték örök nyugalomra Kovács János
nyugalmazott kir. törvényszéki bírót s Do-
rognak sok időközön át, míg hadnagyi tör-
vényszéki bíró, jegyzőjét, több czikluson
keresztül polgármesterét 89 éves korában.
Hült tetemét két fia, valamint unokáin
kívül nagy és elsőkelő rokonság és közön-
ség állta körül s kísérte örök nyugalomra.

— **A semmiségi panasz.** Szegeden
— mint tudósítónk jelenti — a napokban
a büntető törvényszéknél egy tanyai ember
előtt hirdették ki a tábla ítéletét. A törvény-
szék két évi fegyházra ítélte a vádlottat,
mert benne felejtette egy tanyai embernek
a fejében a bicskát. A tábla helyben hagyta
az ítéletet. Az elnök kihirdeti az ítéletet,
aztán a következő szavakkal fordul a vád-
lotthoz:

— Megértette az ítéletet? A kir. ítél-
tábla meghagyta a két évi fegyházbünte-
tést. Most már nem félhet más jogorvos-
lattal, mint a semmiségi panaszszal. Érti?

— Érttem, — mondja a vádlott és
melankólikusan néz maga elé.

— Nos, nyilatkozzék, él-e a semmi-
séggel? — kérdi az elnök.

A vádlott csak néz és a vállát vono-
gatja.

— Beszéljen hát! — sürgeti az elnök,
— megnyugszik a két évi fegyházban vagy
semmiséggel él?

— Hát hogy lehet semmiségből két
évig megélni? — feleli a vádlott. — Inkább
megnyugszom a két évi fegyházban.

— **Miért vásárol mindenki szive-
sen Mentze Henrik ujdonságok áru-
házában?** (Piacz és Szent-Anna-utca
sarkán.) Mert ott kivétel nélkül csakis a
legjobb minőségű áruk kaphatók; az olcsó
szabott ár minden darab árun látható, a
vevő közönség pedig igen előzékeny és
pontos kiszolgáltatásban részesül.

— **Letzter József fényképészeti,
festészeti és fényképnagyítási műterme
Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház.
Állandó fényképképzés a műterem
kapubejárataánál le kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 25.

A képviselőház mai ülésén a
kötségvetési vita folyamán *Illyés*
Bálint rendkívül melegen felszóllt
az 1848-49-iki honvédek nyugdíj-
rendezése érdekében. — **Határozati**
javaslatot nyújtott be, hogy a ren-
dezés még ez év végéig teljesi-
tendő.

Madarász József pártolja *Illyés*
határozati javaslatát és a nyugdíj
felelőtlenségét kéri.

Tisza István gróf a maga részé-
ről is szíven viseli az öreg hon-
védek ügyét. Igéri, hogy a nyug-

díjat sürgősen rendezni fogja és már
az 1905-iki költségvetésbe felveszi
a szükséges összeget. Ezzel fogva
kéri *Illyés* Bálintot, hogy határo-
zati javaslatát vonja vissza.

Illyés Bálint örömmel veszi
tudomásul ezt a kijelentést és hatá-
rozati javaslatát visszavonja.

Rátkay László kifogásolja azt,
hogy nincsenek magyar rendjelek
és magyar érdemeket osztrák rend-
jelekkel jutalmaznak.

Bedőházy János szóvá teszi azt,
hogy a Pester Lloyd egyik szer-
kesztőjét a vaskorona-renddel tü-
nítették ki.

Héderváry Károly gróf minisz-
ter kijelenti, hogy a király az ősei
által szerzett és a pragmática sanc-
tió által szentesített jogokat gya-
korolja. Rendjel kétféle van, osz-
trák és magyar igaz, hogy az
utóbbi csak a Szent István-rend.
A Pester Lloyd bár német nyelven
jelen meg, de magyar érdekeket
szolgál, azért érte szerkesztőjét a
kitüntetés.

A király személye körüli mi-
nisterium tárczáját ezután válto-
zatlanul megszavazták és áttértek
a belügyi tárcza költségvetésére.

Újabb tüzek.

Marosvásárhely, július 25. Erdély szá-
mos helyén tűzvész dühöngött. Az oltás
csak nehezen sikerül, mert általában a víz-
hiány.

Bécs, július 25. A Práteren ma a fű
kigyuladt és hatvanezer négyszög méter ter-
ületen kiégett a mező. Az összes terület-
től kivonult tűzoltóság egyesült erővel
véget vetett az elem pusztításának.

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— július 25

10-től 15-ig magasabb.

Buza októberre	994-995
Rozs áprilisa	—
Rozs októberre	785-786
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1905 októberre	658-660
Zab októberre	688-689
Repeze augusztusra	—

Ha az ur szalmaözvegy.

Kánikulai történet.

— július 25.

Városunk egyik köztisztelőiben álló,
derék gentlemanjéről szól a következő nóta,
melynek érdekességét legjobban fokozza az,
hogy elejétől végig igaz.

A feleség eltávozott nyaralás czimén
őzondra, hogy vagy hat héten át élvezze az
őzondus, tiszta levegőt, de meghagyta szi-
goruan még az edas bucsucsök czuppantása
közben is, hogy ne feledkezzék meg arról,
hogy férj, kit már egy virgonoz gyermekkel
is megáldott a teremő, hogy neki apai és
férfi kötelességei vannak, melyek között
most legelső az, hogy hetenkint egyszer
ellátogasson az ő epedő kis feleségéhez, ki
szívzorongva várja, mikor őlelheti már az
ő egyetlen urát; második, hogy itthon is
mindig ő reá gondoljon, szive mindig érte
dobogjon és ne áldozzon az ő távollétében
Bachus, vagy Vénus, vagy más csunya

istenek oltárán, ámbar ezt fel sem tételezi róla.

A férj ígért nagy áhitatosan mindent és bi torította feleségét, hogy ő minden külön figyelmeztetés nélkül is tudja kötelességét, és soha nem fog megfélemlíteni önmagáról, azaz, hogy a feleségről.

A nő nyugodtan távozott fiával, az ügyvéd ur pedig súlyos gondokkal terhelve nézett a jövő napok boruja, derüje elé. Legénykorában, mint a rossz nyelvek beszélik, sok áttombolt éjszaka színezte be napjait, tehát most midőn először lett hosszabbideig szalmaözeveggy, visszagondolt az akkori boldog időkre.

Hazatérve, rögtön megakadt a szeme a szobalányon, kinél csak most fedezte fel az eddig alig észrevett csinosítást. De nem volt szerencséje a fiskális urnak, mert a szobalány egyike volt azon keveseknek, kik elrejtették és így történt meg, hogy harmadnapon, midőn a bubánatos férj a nagy jelenetet akarta előidézni, kapott egy nyaklevest, melyet még könnyű elviselni; rögtön elhagyta a szobalány, ez már súlyosabb volt és megigértte, hogy mindent megír — a nagyságának, ez azonban már kész veszedelem, zivatár, égi háboru.

Később is másnap a fürdőn szórakozó asszonyka két kis gondos levelet. Az egyikben körülből ez állt:

„Kedves feleségem! Epedve gondolkodom az elhagyatottság és súlyos megpróbáltatás nehéz napjaiban. Bánatomat nem enyhíti semmi, csak az a tudat, hogy te jól érezed magad és kellemesen üdülsz, élvezed a fürdői életet stb. Csókol szívtalanszor, ki mindig a tied. — U. i.: A szobalányt tegnap kidobtam, mert oly bizalmasan kezdett velem szemben viselkedni, minőt egy jó férj meg nem engedhet.“

A másikban meg ez állt:

„Édes nagyság! Csókolom a kezeit, de értesitem, hogy már nem vagyok ott, mert a nagyságos ur nagyon illetlenül kezdett velem szemben viselkedni, pedig én tisztességes leány vagyok. Ha szobalánynak teremtett is az isten stb. Kezeit csókolja Juci.“

Nézi az asszonyka a leveleket, nézi, de hiába nézi, eligazodni csak nem tud rajtuk, mit tegyen tehát, gondolkozik, végre ír a kedves férjének, hogy helyesen cselekedett, midőn a szobalányt elküldte, viselkedjék máskor is így szolidan, a jövő héten pedig látogasson fel ő hozzája.

Ezalatt szépen összecsomagolt és jött haza. Ugy intézte az utazást, hogy éjjel érkezett meg, felhajtotta a lakására, de ott minden zárva, hiába is csengetett, nincs ott senki, a (jó) madár kirepült a kalitkából. Ez a tapasztalat szörnyű lelkierőt öntött a gyengéd feleségébe, ki neki látott felkeresni a helyeket, hol még soha nem járt. Csakugyan meg is találta az ő elhagyott férjét egy másik szalmaözeveggy és két olyan hölgy társaságában, kiknek nem szokás bemutatkozni. Nem is mutatkozott be nekik, hanem betoppant nagy hirtelen és irtó meg volt a nagy jelenet. A férj elsárgult. A társaság aggódó kárörömmel mosolygott. A leányok nem értették a dolgot. A feleség megragadta a férjét. Mentetődözö hebegés volt halható. Éktelen sivitás. Csattant egy pofon. Utána egy másik. A többiről nem szól a krónika.

TÖRVÉNYKEZÉS.

E heti bünygyi főtárgyalások. A kir. törvényszék szüneti tanácsa előtt csak az alábbi írt napon lesz u. m. 1904. július hó 25-én, hétfőn: vádtanácsi ügyek tárgyalásai és ügytanazon nap ítélethirdetések is. Folyó hó 27-től — Oláh Miklós bíró 6 heti szabadságát megkezdi, — Kerekes János bíró pedig augusztus 1-én bevonul s

augusztus hó 3-án már az első főtárgyalási tanács elnökségét átveszi — azon hónapban csak az az egy tanács fog működni. Szabadságra mennek meg a jövő hóra Tatay Ferencz és Balogh Zsigmond büntető bírák.

SZÍNHÁZ.

Szintársulatunk Máramaros-szigeten. Makó Lajos szinigazgató július 30-ikán kezdi meg a szigeti évadot a „Hajduk hadnagyá“-val. Az ideai bérlet kitünően sikerült, úgy, hogy felülmulta az eddigieket. Szabó Károly titkár 22-én érkezett oda és már másnap nem volt több bérbeadandó páholya. Mind kibérelték. Azonkívül nagyon sok ülőhelyet is béreltek.

IRODALOM.

Hogyha egykor...

— Versek a falunkból. —

Hogyha egykor kedvem támad
S elhuzatom a nótámat:
Oly nagy bűn az, olyan véték?
Hogy érette elítéltek?

Mit is tehetek én róla,
Hogy szivembe van a nóta...
Hogyha egykor ki-kiárad,
Enyhül a bú, fogy a bánat.

De meg az a szegény cigány,
— Keresete úgy is silány. —
Ha nem akad egy-egy napja,
Hogy él meg az — istenadta!?

Baka Elek.

Csehov Antal, „Tarka Históriaik“. Ez a címe annak a kötetnek, mely Csehov Antalnak, a most elhunyt világhírű orosz írónak elbeszéléseit foglalja magában és amelyek magyar nyelven éppen halála napján láttak napvilágot. A világirodalomban az orosz írók kerültek homlokterbe és ezek között első helyen áll Csehov Antal, akinek ragyogó tolla, megfigyelő képessége, humorja, emberismerete mind együttesen közrehatnak az igazság megismerésére, bevallására és keresésére. — A „Tarka Históriaik“ az orosz társadalmi élet alakjáról ad rajzokat teljes hűséggel és mégis, ki ne találna benne rokon vonásokat a mi társadalmi életünk százféle ferdességéről. — Élvezettel olvashatja és forgathatja könyvének minden lapját ifjú és öreg egyaránt; a leányok és ifjak éppen oly mohón fogják követni lapról-lapra a világhírű író tollát vagy helyesebben ecsetjét, élénk rajzaiban, mint a lélektani motívumokat kereső higgadtabb olvasók, mert ragyogó színei mellett mélyéges bölcselkedésbe merülhetünk el bennük. — Csehov e műve minden művelt ember és irodalom kedvelő asztalán méltó helyet foglalhat. A kötet 16 elbeszélést tartalmaz Zsatkovics Kálmán kitünő fordításában, aki az orosz irodalmi nyelvnek kitünő ismerője s így a fordítás által a mű eredetiségéből mit sem veszített, amit különösen kiemelni kívánunk azért, mivel jól tudjuk, hogy a legtöbb orosz munka francia és német fordításokból, tehát már másodkézből, elmosódva kerül a magyar olvasó közönség elé. — Ugyancsak Csehovtól „Az orosz életből“ című elbeszélő kötet 10—12 nap múlva hasonló kiállításban és árban fog megjelenni. A díszesen kiállított, meritett papírra nyomtatott kötet ára 2 korona és Lévai Mór könyvkiadóhivatalában jelent meg Ungváron. Kapható az ország minden könyvkereskedésében.

KÖZGAZDASÁG.

Tíz forintos buza.

(Bőség és inség.)

Szomorkodjunk-e vagy örvendünk-e miatta? Az új buza tíz forinttal és még néhány krajczárral többel is jegyeztetett a budapesti tőzsdén. És pedig nemcsak szórványos kis tételekben, hanem tízezrekre rugó mennyiségben. Közel 70,000 métermázsa jutott ilyen áron forgalomba és a határidőpiacon formális rush volt az árakban — felfelé.

Az idej, meglepetésekben gazdag mezőgazdasági esztendőnek ez a legújabb, szenzációs meglepetése. A gazda, akinek elég a pénze és tud várni gabonájával, örülni fog, mert a magas buzaárnak ő fogja legnagyobb hasznát látni. De mi lesz az országgal és mindazokkal, akiknek sem buzájuk, sem pénzük nincsen? A kukoriceza már egészen tönkre ment. Takarmány alig lesz és már is annak a szükségéről beszélnek, hogy a kormány közérdekből tiltsa meg a takarmány exportját az idén, aminek kétségtelenül meg is kell történnie. Annál inkább, mert Ausztriának is alig van takarmánya, de egyéb gabonája sincsen, minthogy az időjárás ott is végzetes.

Következményeiben kiszámíthatatlan esztendő előtt állunk. Bőség és inség várható, már tudniillik egyeseknek bőség és talán a nagy tömegnek inség. A malmok nagy külföldi megrendeléseket kapnak, óvatosságból már mostan, a míg olcsóbb a buza. A malmok tehát nagyban vásárolják a búzát és viszik ki a lisztet. Nagyon drága lesz tehát a kenyér, még annak is, aki maga természetete hozzá a búzát. A magas árak nem egyenletesen fogják hatásukat gyakorolni és egyáltalán kiszámíthatatlan, hogy a magas ár hol és kiknek fog ártani és használni.

A reklám Amerikában.

— július 25.

Az amerikai reklám végtelen. Él és ezerféle. Van írott, van szóló, éneklő, van gépes, van villamos, van csillagászati, van falon, hajón, léggömbön, társaskocsin. Kis híján Amerika nemzeti őrangyala a reklám. Kirakat nem igen van reklám híján. Közvetlenül megjegyezzük, hogy izlésnek, művészetnek nyoma sincs az amerikai kirakatokban. Newyorkban épp oly kevéssé, mint Kansas-Cityben. Washingtonban épp oly kevéssé, mint Phebblobon. Például Newyorkban a legelőkelőbb utca, az ötödik Avenue egyik legelőkelőbb kirakatában a lóversenyek idén szónával van meggyurva a kirakat s a széna közt lógnak a nyakendők, lovaglópálcák és szivartárca.

Sanfranciskóban egy gyógyítóárukereskedő kirakatában halommal fetreng a kigyó, köztük egy nagy boá — üvegharang alatt, ott táplálják őket az utca szemeláttára. Húsvét idején a patika kirakatában különböző színre festett kis csirkék futkosnak. Egy ezukrász kirakatában borókabokron ül egy kitömött varju s egy gyer-

mekesontváz van a csóréban — az uteza tanakodják mit jelenthet ez?.. A szomszéd bolt kirakataban két zongora és négy koporsó... Különben a koporsókereskedés a legpompásabb üzlet, ötszáz perczentet jövedelmez. És az amerikai reklám úgy van szervezve, mint sehol egyebütt a világon.

Hatalmas ügynökségek foglalkoznak a nagy és ki dobok öngyűjtésével. A világ bármely újságja számára elfogad hirdetés s vanuk írók a hirdetés megszövegezésére, ha tetszik komolyan, tréfásan, találsán, méltóságosan, bibliai stílusban, vagy rimesen és vannak rajzolók, akiknek miniatűr kell, azt épp oly gyorsan kielégítik, mint azt, aki tiszokét rőfös plakátot akar. És vannak az ügynökségek szolgálatában művészek, akik évente megkeresnek hatvan-nyolcvanezer koronát. Akinek reklám-ötlete van, az beléphet s nyomban értékesítheti. Van egy hirdetési vállalat, amely cserebogarakat tenyészt s a cserebogarak ott röpködnek ezrivel Newyorkban, a Hudson fölött, nyolcz tíz méteres hirdetési szalaggal. A szalagon Rockefeller petroleumát, a Standard Oil-t hirdeti.

A kereskedők főparkodása, hogy a bolt előtt megállítsák a járókelőket. Egy csikagói vendéglős valódi ezüstdollárral padlóztatta ki az ebédlőjét. Egy patkány és poloskairtó üveghintón kocsikáztatja a patkányokat és poloskákat. A hajvizek föl alálói eleven szép leányt ültetnek a kirakatba s a leány ott fészülte a közönség előtt gyönyörű fűrtjeit és hogy ne unatkozzék, egy másik szép leány regényt olvas neki. Az olvasott regény szintén reklámja valami szenzációs új könyvnek.

Az amerikai patika valóságos boszorkánykonyha. Nem is patika, hanem bazár! Van a patikában fagyalt, dohány, kefe, fésű, szivacs, illatszer, levélpapíros, borotva, kártya, lovagló-csizma, telefonfülke és hordárság. Az ember leadja megbízását a pénztárnál, a másik pillanatban már szalad vele kocsin, vasparipán vagy gyalog a patika embere. A patika vállalkozik butorszállításra is, aki huzcolkodni akar, az a patikushoz fordul. Van a patikában továbbá fiókpostahivatal is, vagy legalább bélyeget árulnak. Ami a legkülönösebb, a gáztársaság pénzbeszedője nem jár házról-házra, — a hónapi gázfogyasztás számláját a patikában szokás kiegyenlíteni. Csikágóban rendszeren kölcsönkönyvtár is van a patikában: az előkelőbb patika ingyen ad könyvet a klienseinek. És van a patikában patika is.

CSARNOK.

Sáríka helyet keres.

Írta: Pálffy István.

Mikor Bárándi Imrénének, a dorváczi pusztá tulajdonosának legutolsó darab jószágá felett is megperditették a vészdobot, akkor az öreg ur este vacsora után azt mondta a családja előtt:

— Én már végeztem az étellel. A sors balkezének minden csapását panasz nélkül türtem. Már tovább nem bírom. Kihúzták lábam alól még azt a darab göröngyöt is, amelyet az én becsületes munkámmal kerestem. Nincs más hátra, mint levenni a kezemet rólátok, kedves fiaim és leányaim; nézzetek szerte-széjjel e hazában, talán megakadtok valahol egy darab kenyérben és egy rögön, ahol kipihenhetik fáradt tagjaitokat és új erőt merítenek a további élet keserves küzdelmeihez. Én majd csak elvergődöm valahol anyáttokkal... Keserves élet lesz, de ennél már nem lehet keservebb, azt az egyet tudom...

A fiuk és a leányok, kiknek ezek a szavak szóltak, már rég várták és mégis szokatlanul, nagyon lesujtóan hatott rájuk ez a bucsuztató. Hova menjenek ők? Ugyan ki fogadná be őket, mikor nem értenek semmihez.

Ilyen gondolatok gyötörték őket egész éjjel, másnap egész nap, de a kérdésre nem volt ember, ki megfelelni tudott volna.

Sáríka, a Bárándi-család legifjabb, legszebb leánya, tudott csak gondolni valamit és az a semmi-valami gondolat úgy átjárta piczike szivecskéjét, hogy nem bírt tőle szabadulni.

Mikor elérkezett a keserves nap, melyen megkondult a bucsuharang, Sáríka is összeszedte czók-mókját és egy-két keserű könyvepp hátrahagyásával, bucsút vett az ősi fészektől, a szeretett szülőktől és testvérektől.

Utját abba a nagy városba irányította, ahol két kézzel markolnak bele az erkölcs-telenség posványába. Mint ősszel a fiatal utrakelt vándorfecske, — úgy indult Sáríka is a nagy város felé. Azt sem tudta, mi vár ott reá, azt sem tudta, hogy milyen ott az élet; csupán azt gondolta csak, hogy ahol millió lélek megkeresi kenyerét, ott ő sem fog éhen halni.

Este volt, mikor a központi vasut-indóháznál megállott a dübörgő vonat és Sáríka kiszállott. De hát — édes Istenem — hova menjen most ilyen későn? Hiszen se ismerőse, se rokona, se barátja... azaz mégis, egy barátja van! Van bizony! No ahhoz tér be éjszakai szállásra... Ejnye, ha tudná most a czímét, milyen jó volna!... De nem jut eszébe. Nem ám.

Amint így töpreng, körülállják és lesik a kíváncsi szemek, hogy vajjon mi-féle ártatlan liba lehet ez?

Megindul, megint csak megáll. Ej — gondolja végül — ha nem találja barátját, hát bemegy az egyik kávéházba, ott eltölti az éjszakát és holnap majd becsületes kenyér után néz.

Bemegy. Helyet foglal és egy pohár tejeskávét kér. Szemet szur mindenkinek a különös leány és figyelemmel kísérik minden mozdulatát. Sáríka azonban nem veszi észre, csak marad továbbra is nyugodtan.

A zenekar pedig rákezdi a ropogós csárdást, amit Sáríka látható élvezettel hallgat.

A zene elhallgat és a banda egyik tagja tányérozni megy. Körüljárja a vendégek asztalát és itt-ott egy-két penészes fillért vetnek bele; mire körutját megteszi, hát bizony a fillérek megszaporodnak.

A primás is tekinget ide-oda, mintha ismerős vendégeket keresne. Ismerőst, még hozzá a falujából valót, azt lát nem messzire az egyik asztalnál.

Nézi hosszasan, némán, mintha nem hinné maga sem, amit, vagy akit lát. Pedig úgy van, hiszen jól ismeri. Ő az, de ő ám!

S a helyett, hogy hozzá menne, inkább megragadja a hegedűt s int a bandának:

— Ugy sirjon most a hegedű, mintha minden az én szivemből jönne!

És rákezdik:

„Ha az Isten nem egymásnak terem-

Sáríka hallgatja, megre meg és leborul az asztalra. Zokog keservesen. Si at valamit. Kis szivecskéjének egy édes, de felejthetetlen emléké. Mikor Pataki Pistával együtt tanulgattak a hűvös lombu gesztenyefasorok árnyékában. És mikor az a szép fia szerelemért esedezett lábai előtt térden állva. Ő akkor vissza utasította, mert büszke volt születésére, büszke volt a vagyonára... és most...

Pataki Pistát is messzire elűzte a sors hazulról, de nem bánta meg. Hires ember lett belőle és ahogy egykor nem bírt meghódítani egy kis szivecskét, most játszik a nők szerelmével. Elérte azt is, ami egyetlen vágya volt életcélja előtt.

Szegény Sáríka még mindig az asztalra borulva zokog. A zene újra elhallgat és Pista, a primás odasétál a kis asztalhoz, valamit odacusztat a zokogó leány elé; azzal otthagyja. Sáríka föltekint, meglátja a kis papirdarabot és rajta: „Várjon kérem egy óráig éjjel után”.

— Ki lehet az a szemtelen, aki neki ezt merete adni? — így kiált fel magában. El innen e bűn tanyájáról...

S azzal fizet, felkel és távozik. A primás kilép az ajtón utána.

— Sáríka... kisasszony, kérem... várjon egy kicsit!

Sáríka visszanez. Megáll. Ez a hang ismerős... töpreng magában.

Pataki Pista, a híres zenész áll előtte és kezét csókol. Sáríka vonakodik engedni, de amaz mohón élvezi a csókot. Egy pillanatig némán, mereven néznek egymásra, aztán édes zokogással borulnak egymás karjába.

NYILTTÉR.

Egy főtisztelendő lelkész levele.

Vilhelm Ferencz gyógyszerész, cs és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen Alsó-Ausztria. Radoweitz, Csehország. U. p. Bilin.

Ismételten jó eredménnyel használtam az ön Wilhelm-féle antiarthritikus, anti-reumatikus vértisztító theáját beteges állapotaimban, mint a máj, lép, szív és gyomor elzsirosodásaióál, reumatikus hátgreincsbántalmaknál, gyenge emésztésnél, vértolulásnál, agnyomásnál és pedig úgy, hogy ez által megtakarítottam magamnak egy tüdői vagy hidegvizgyógyintézeti curát, a mihez különben sajnos, nincsenek is meg az anyagi eszközök, hivatásomból kifolyólag pedig hiányzik a szűk éges idő.

Biztosítom arról, hogy a magam részéről csak kellemes kötelességemmé tartom, hogy ezt a kitűnő Wilhelm-féle antiarthritikus anti-reumatikus vértisztító theát minden ilyen bajban szenvedőnek legmelozebben ajánljam és ahol csak tehetem, föl fogom dicserni, hogy így önnek kitűnő találmányáért valamiképpen kimutassam hálámat és hogy a szenvedő emberiséget, ahogyan az ön pompásan gyógyító készítménye meg is érdemli, figyelmessé tegyem erre a gyógyszerre.

Kitűnő tisztelettel Wintenz John P. lelkész.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs és kir. udv. szállítóknál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Raktár Debrezenben Tóth Béla gyógyszerárakban (10.)

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, a négyzetes szög 4 fillér, vastagabb szögnek a négyzetes szög 4 kr. fillér.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyú gyógyszer-tár által. Majna Frankfurt.

LEGJOBB, tisztán kezelt, friss péksütemény kapható az Orosházi házi kenyér sütődében. Simorffy-utca 2 szám.

Meg augusztus hó 20-áig!

Szönyegraktárunk athelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szönyegmaradékot féláron.

Visszamaradt függönyöket féláron.

Butorszövet maradékokat féláron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.

Visszamaradt valódi Smyrna szőnyegek féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Meg augusztus hó 20-áig!

A legolcsóbb
bevásárlási forrás

Székely Jenő és Társa

utca

uri és női-divat

czipőraktár cégnél

Piac-
és Szent-Anne-utca
sarkán.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér li terjét 30 krajzárért, a verest 40 krajzárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Allandó raktár különböző hegyi és esemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

A ki
olcsón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonrozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a közmű-, főfaragó és acsmes-teri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készit tervrajzokat, költségvetést.

Félix gyógyfürdő.

Nagyváradtól délre 7 kilométer távolságban, 140 méterre a tenger színe fölött, nagykiterjedésű tölgy erdőségtől borított hegyekkel környezett csendes völgyben, a nagyvárad—belényesi vasut és országut mentén fokszik. Hét (7) szobájában 165 szoba van, minden igényeket kielégítő módon s a folyó évben teljesen ujjonnan berendezve, nyolcz tükör és tiz kádfürdővel felszereli fürdőházaí úgy a szállodákkal, mint a gyógy- és étteremmel esukott és télen fűtött folyosókkal vannak összekötve. — 49 C. fokú hőforrásának vízbősége páratlanul áll Európában, napi mennyisége 17 millió liter. Természetes iszap, vásártelki moór, szénsavas, sós, jodsós, szikós s bármely másnemű kombinált fürdő rendelkezésre áll. A kénsavas sókban ga. dag és kénhidrogént is tartalmazó hővíz különösen javalt fürdő alakjában: Csuzos és köszvényez bántalmaiknál, izületi gyuladásoknál, csonttörések és ficamodások után, idegzsábáknál (pl shyas) némely bőrbajodnál, görvény és angolkrónál, idült fekélyeknél és sebesülések után maradt tapadó hegeknel, női betegségeknel, idült méh és petefészek gyuladások, méhhurut medence, beli sejtiszóvetbéli és izzadmányoknál, idült ve lobnák (Bright kor) stb. Ivógyógymód alakjában pedig: idült gyomorbántalmaknál, mácsacs székrekedésnél, vesekőveknél, a máj és epehólyag betegségeknél (sárgaság epekővek) és cukorbetegségnél. A fürdő orvosá dr. Matolay Károly operatur, nőgyógyász, volt kórházi igazgató főorvos, ki május—szeptemberig a fürdőtelepen, télen pedig Nagyváradon lakik s telefon hívásra télen is bármikor megjelenik a fürdőtelepen. Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedik Forgalom: 6500 fürdővendég 30 ezer kiránduló. A fürdő tulajdonosa a jászovári premontrei rend és a fürdő bér- lője Komzsik Alajos nagyköltéssel a folyó évben mindent újjáalakítottak s mindent ujjonnan a legelegánsabbau rendezték be.

Téli kura penzionnal.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajzár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytár és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota)

